

v tom, že nejde o případ druhé věty § 297 a) obč. zák. o náhradě strojů jinými stroji. Než dovolací rekurs není důvodným. Ačkoliv zákon mluví v § 297 a) obč. zák. o souhlasu osob, jimž byla dříve knihovní práva zapsána k knihách, jen v případě druhé věty cit. zákonného ustanovení, neplyne z toho nikterak, že takového souhlasu není potřeba, jde-li o ochranu nabytých práv. Tak je tomu zejména, když, jak rekursní soud správně dovodil, poznámka výhrady vlastnictví se nestala zároveň se spojením strojů, nýbrž kdy stroje, byvše již s nemovitostí spojeny, staly se tak jejím příslušenstvím, neboť tím bezelstní věřitelé, kteří nabyli na takové nemovitosti knihovních práv až do doby poznámky, nabyli také knihovního práva na jejím příslušenství, tedy i na spojených strojích. Nelze proto mluvit o obohacení na úkor dodavatele strojů, jak namítá stěžovatelka v dovolacím rekursu, neboť knihovní věřitel nabyl práva zaručeného mu ustanovením § 457 obč. zák. Poznámkou takovou, jíž se odnímá strojům vlastnost příslušenství, byla by dotčena práva těchto osob a jest proto k poznámce té potřebí jejich svolení, třebaže to zákon jako samozřejmost plynoucí ze zásad poctivého právního styku a z důvěry ve stav veřejné knihy, pokud se týče ze zásad ochrany nabytých práv, výslovně nestanoví. Žádá-li se tedy o knihovní poznámku ve smyslu § 297 a) obč. zák., jest třeba, má-li býti žádosti vyhověno, by již ze žádosti a z jejích příloh bylo zřejmo nejen svolení vlastníkovu k poznámce, nýbrž také, že buď není tu věřitelů, jichž práva by byla poznámkou tou dotčena, anebo, jsou-li tu, jejich souhlas k žádané poznámce, neboť činnost knihovního soudu omezuje se podle § 94 knih. zák. jen na zkoumání toho, co se podává z obsahu pozemkové knihy, knihovní žádosti a jejích příloh. Návrh stěžovatelky, učiněný společně s vlastníci nemovitostí, tomuto požadavku nevyhovuje, neboť nelze z něho bezpečně seznati, zda žádané poznámce nebrání nabytá práva knihovních věřitelů, najmě Josefa M-a, po případě, zda byl jimi dán potřebný souhlas k této poznámce. Proto byla knihovní žádost právem zamítnuta.

Čís. 12588.

O »zohyzdění«, zakládajícím náhradní nárok podle § 1326 obč. zák., lze mluvit jen, byla-li poraněním poškozené osobě způsobena trvalá tělesná vada, která může býti na překážku jejímu lepšímu zaopatření z jiných příčin, než právě pro ztrátu a zmenšení pracovní schopnosti.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv II 772/31.)

Žalobce byl zachycen a poraněn automobilem řízeným prvním žalovaným a náležejícím druhému žalovanému. Mimo jiné byla mu těž zlomena pravá stehenní kost. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované náhrady škody za zohyzdění, ježto pravá noha zůstala zkrácena, důsledkem čehož žalobce kulhal, což prý má v zápětí nepůsobilost k provozování zámečnictví, jemuž se chtěl žalobce věno-

vati zamýšleným zařízením zámečnické dílny. Žalobce byl vyučen zámečnictví, neprovozoval je však, nýbrž byl zaměstnán u železáren jako kancelářský podúředník. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud přisoudil žalobci 8.400 Kč. Důvody: Prvý soud vychází z právního názoru, že podle § 1326 obč. zák. má poškozená osoba nárok na náhradu, byla-li úrazem zohyžděna, zvláště osoba ženská, a bylo-li tím zabráněno jejímu lepšímu zaopatření, a zamítl žalobní nárok z toho důvodu, že u žalobce nenastalo zohyždění, které by budilo odpor, a nebylo mu ani překáženo v dosažení lepšího zaopatření proti jeho nynějšímu hmotnému a výdělkovému postavení. Než první soud neuvážil, že se pro použití ustanovení § 1326 obč. zák. nevyžaduje, by zabránění v dosažení lepšího zaopatření skutečně již nastalo, a že stačí již možnost, že tato překážka nastati může. Odvolací soud, vycházející z právního hlediska, že k opodstatnění žalobcovu nároku touto žalobou uplatňovaného stačí již možnost právě uvedená, shledává odvolací důvod nesprávného právního posouzení v tomto směru opodstatněným. Rovněž jest podle názoru odvolacího soudu rozsudek první stolice pochybený v právním směru potud, že na základě zjištěných a odvoláním nedotčených skutkových okolností, týkajících se následků úrazu žalobcem utrpěného, jež tudíž odvolací soud za své přejímá, bylo jím vyřknuto, že o zohyždění, které by vzbuzovalo nelibost neb odpor proti žalobci, nelze mluvit proto, že prý kulhavá chůze nemůže u normálního člověka v době poválečné, kdy jest tolik zmrzačených lidí, buditi pocit odporu. V tomto směru jest předem k tomu poukázati, že pojem zohyždění stanovený v § 1326 obč. zák. jest řešiti věcně i právně jen se zřetelem ke skutkovým okolnostem úrazu a k jeho následkům o sobě a nelze se jím obíratí s hlediska poměru tohoto případu ke všeobecným poměrům lidstva nastalým válečnými událostmi. V úvahu přichází jediné okolnost, že zdravotní a tělesný stav žalobcův došel právě úrazem žalovanou stranou z části zaviněným podstatné újmy s trvalými následky. Odvolací soud na základě skutkových okolností, zjištěných prvním soudem, jež ještě zvláště zdůrazňuje, že se i zkrácení nohy i atrofie svalstva u žalobce od roku 1928 zhoršila, dochází k úsudku, že žalobcovo zranění jest podřaditi pojmu zohyždění stanovenému v § 1326 všeob. obč. zákona. Jest se tudíž dále obíratí otázkou, zda bylo zohyždění to takového druhu, že mělo v zápětí možnost překaziti žalobci dosažení lepšího zaopatření. Úraz žalobcův má v zápětí jeho nezpůsobilost k vykonávání zámečnického povolání, jež vyžaduje úplné tělesné zdatnosti. Z otevření dílny sešlo jen pro žalobcovo zranění, poněvadž zámečnictví vyžaduje mnoho chůzení, vzpírání se a lezení po střeších, k čemuž se žalobce stal neschopným. Odvolací soud má za to, že úrazem žalobce byl skutečně tím způsobem poškozen, že přišel o možnost lepšího zaopatření zavedením závodu, jež se svým batrem za pomoci svého švagra si skutečně hodlal zařídití. Jest tudíž vyhověno podmínkám § 1326 obč. zák.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobou o niž jde, domáhá se žalobce náhrady za zohyždění podle § 1326 obč. zák. a uplatňuje žalobní nárok jen s tohoto hlediska. Dovolání žalovaných nelze upřítí oprávnění, pokud vytýká podle čís. 4 § 503 c. ř. s., že odvolací soud, příznav žalobci požadovanou náhradu za zohyždění, neposoudil věc správně po stránce právní. Dovolání jest přisvědčiti, že jest vykládati ustanovení § 1326 obč. zák. v souvislosti s předpisem § 1325 obč. zák. a podle toho rozeznávati jednak mezi (úplnou nebo částečnou) nezpůsobilostí k výdělku pro následky poranění, kde poškozený má právo žádati náhradu za ušlý, pokud se týče budoucně mu ucházející výdělek (§ 1325 obč. zák.), jednak mezi zohyžděním, jež zabraňuje poškozenému dosíci lepšího zaopatření (§ 1326 obč. zák.). Ze srovnání obou předpisů zákona jde najevo, že o zohyždění, zakládajícím náhradní nárok podle § 1326 obč. zák., lze mluvit jen tehdy, byla-li poraněním poškozené osobě způsobena trvalá tělesná vada, která může býti na překážku jejímu lepšímu zaopatření z jiných příčin, než právě pro ztrátu nebo zmenšení schopnosti pracovní, a to ve směru, jenž je dosti zřejmě určen běžným významem zákonného výrazu »zohyždění« (»Verunstaltung«). Zákon má při tom patrně na mysli, že i trvalým zohyžděním majícím v zápětí zhoršení vzhledu, třebaže jím o sobě není dotčena pracovní schopnost, přece může býti poškozené osobě znemožněno neb aspoň stíženo v určitých směrech se uplatnit v životě a tím si získati lepší zaopatření. Tomu nasvědčuje i okolnost, že zákon v § 1326 obč. zák. přikládá zohyždění zvláštní význam u osob ženského pohlaví. Pokud však následky poranění se projevují v úbytku pracovní schopnosti nebo v nezpůsobilosti k určitému povolání z téhož důvodu, lze uplatňovati jen nárok na ušlý výdělek, nikoli však nárok na náhradu škody pro zohyždění podle § 1326 obč. zák. V souzeném případě jest nesporno, pokud se týče bylo zjištěno nižšími soudy, že žalobce je sice vyučeným zámečníkem, ale již před úrazem i v době úrazu měl a též po úrazu podržel podúřednické místo v železárnách. Že následkem úrazu utrpěl újmu v tomto svém zaměstnání, sám žalobce netvrdí a žalobní nárok o to neopírá. Naopak bylo zjištěno, že jeho výdělek nejen zůstal neztenčen, nýbrž, že se od té doby zvýšil. Na odůvodněnou žalobního nároku podle § 1326 obč. zák. uplatňuje žalobce jen, že úraz měl u něho pro nastalé zkrácení pravé nohy a ochabnutí (atrofii) svalstva v zápětí jeho nezpůsobilost k vykonávání zámečnictví, jemuž prý se chtěl teprve v budoucnosti věnovati zamýšleným zařízením zámečnické dílny společně s bratrem a jež vyžaduje úplné tělesné zdatnosti, a tím že mu bylo znemožněno dosíci lepšího zaopatření, než má dosud. Tím však žalobce neuplatňuje následky zohyždění, jaké má na mysli § 1326 obč. zák., nýbrž jen částečné omezení pracovní způsobilosti, neboť nelze říci a ani žalobce netvrdil, že by zjištěné následky úrazu (zkrácení nohy a atrofie svalstva) s hlediska podle § 1326 obč. zák. jedině rozhodného, t. j. pro nevzhlednost

tím způsobenou byly překážkou výkonu zámečnického povolání. Z toho plyne, že to, co žalobce ve sporu uplatňuje a co nižší soudy zjistily, neopodstatňuje nárok na náhradu škody podle § 1326 obč. zák.

Čís. 12589.

Podnikatelé staveb provozují obchody ve smyslu čl. 271 čís. 1 obch. zák. a čl. 272 čís. 1 obch. zák. Lhostejno, zda provádějí stavbu z materiálu jim dodaného stavebníkem či z vlastních k tomu účelu nakoupených materiálů.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv II 905/31.)

Žalovaná firma V. v Mor. Ostravě spolu s firmou P. převzaly stavbu tří státních obytných domů v Mukačevě, utvořily pro tuto stavbu konsorcium pod označením »stavba státních obytných domů v Mukačevě, inž. P. a inž. V.«, jež zadalo malířské a natěračské práce v těch domech K-ovi a F-ovi, jimž vznikl proti konsorciu nárok na zaplacení 7.713 Kč. Tato pohledávka byla zabavena Desiderem Sch-em. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se opatrovník Desidera Sch-a, ustanovený k vymáhání zabavených pohledávek, na firmě V. zaplacení 7.713 Kč. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci jen polovici zažalované pohledávky (3.856 Kč 50 h). V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: K. a F. neprováděli práce pro žalovanou stranu, nýbrž pro dvě firmy, které se ke stavebním pracím spojily, pro žalovanou firmu a pro firmu P. To muselo býti i oběma živnostníkům známo, neboť označení obou firem bylo prováděno důsledně. Konsorcium těchto dvou firem netvořilo obchodní společnost, šlo jen o obchodní společnost podle občanského zákoníka, neboť spojení se stalo jen pro tyto stavby. Proto ručí obě firmy nikoliv solidárně, nýbrž každá z polovice. Proto, i když firma Sch. zabavila proti K-ovi a F-ovi celou pohledávku a i když žalovaná strana proti zabavení nepodala námitky, nemůže z toho býti vyvozováno, že převzala odpovědnost za celou pohledávku, naopak jest míti za to, že závazek žalované co do výše nebyl zabavením a nepodáním námitek dotčen a jest věcí sporu stanoviti tuto výši. Odvolací soud vyhověl žalobcovu odvolání a přisoudil mu dalších 3856 Kč 50 h. Důvody: Neprávem má první soudce za to, že konsorcium firmy V. a firmy P. netvořilo společnost podle obchodního zákona a že šlo jen o společnost podle občanského zákona. Že podnikatelé staveb provozují obchody ve smyslu čl. 271 čís. 1 a 272 čís. 1 obch. zák., vyslovil již bývalý vídeňský nejv. soudní dvůr ve svém plenissimárním rozhodnutí ze dne 27. dubna 1915 kn. jud. 223 (úřední sbírka čís. 1645) a i judikatura nejvyššího soudu v Brně sdílí toto stanovisko (sb. n. s. čís. 2374). Odvolací soud přejímá tento právní názor a poukazuje k vůli zjednodušení na důvody citovaných rozhodnutí. Podotknouti jest, že na tom nesejde, zda podnikatelé provádějí stavbu z materiálu jim dodaného stavebníkem či z vlastních k tomu účelu nakoupených ma-